5 BANI EXEMPLARUL. — ANUL XXXIV. — N-rul 315

Editia de dimineată

DUMINECA 13 (26) NOEMBRIE 1916

ABONAMENTE
ROMANIA: Lei 4.65 pe 3 luni, 9.15 pe 6 luni, 18.— pe un an
STRĂINĂTATE: Lei 10.— pe 3 luni, 20.— pe 6 luni, 40.— pe un an

UNIVERSUL

CELE DIN URMĂ STIRI DIN LUMEA ÎNTREAGĂ
TELEGRAFICE ŞI TELEFONICE
Redacţia şi Administraţia: Bucureşti, str. Brezoianu, 11

ANUNCIURI
PAGINA III
Linia corp. 7 Bani
Idem pag. IV 50
Inserţii şi reclame 3,50 linia
Anunţuri sau informaţiuni mortuare după mărime cele 50—150 lei

Fondator: LUIGI CAZZAVILLAN

Directori: VIRGIL N. DĂRĂSCU şi STELIAN POPESCU

BIBLIOTECA UNIVERSITĂŢII IAŞI

IN DOBROGEA AM INAINTAT PE TOT FRONTUL

Istoria neamului

Mulţi, cei mai mulţi nu cunosc istoria neamului, cu atît mai puţin istoria celorlalte neamuri de cari ne leagă interesele noastre.

Puţini o cunosc pe deasupra—din aeroplan, ca să vorbim limba din zilele noastre.

Cei mai puţini—prea puţini!—au căutat şi au reuşit s'o pătrundă.

Nu e aceasta nici o vină pentru cei mulţi cari n'au putinţa să citească; nici pentru mulţi din cei puţini cari au citit mai nimicul ce e de citit.

Vina e a împrejurărilor din vremi cari nu ne-au îngăduit să avem mai mulţi oameni cari să fi prins înţelesul istoriei noastre, atît de simplu, de adevărat şi de frumos rostit de poeţii neamului: Românul nu piere!

Le spunem astea împinşi de cele ce vedem şi auzim.

De cînd lumea şi cît o fi, cenzura e una iar gurile mulţimii sunt nenumărate; şi picăturile multe, fie şi chiar numai de apă, sparg şi piatra cea mai tare.

Ziarele—gurile opiniei publice — sunt puţine şi străjuite; dar gurile mulţimii...

Şi vorbesc atîtea şi d'atîtea feluri în cît numai cei cari au pătruns înţelesul istoriei neamului nostru îşi mai păstrează cumpătul.

Nu trebue să ne înşelăm.

Trecem printr'o încercare serioasă. Ţară mică, Stat modern tînăr (fiu copilăriu, drept vorbind) avînd să luptăm pe două fronturi — lucru foarte greu pentru ţări de zece ori mai mari şi în puterea vîrstei — nici nu se putea să fie altfel. Cine dintre noi a crezut, intrînd în luptă, că merge la petrecere? Dacă a fost vreunul, acela nu ştia pe ce lume se află.

Asta nu înseamnă însă că trebue să ne pierdem cumpătul.

Fost-au ei, înaintaşii noştri în împrejurări şi mai grele — mult, mult mai grele.

Veneau duşmanii val după val, întreg potop, cu toată urgia vremilor d'atunci; veneau din toate părţile.

Şi n'a pierit neamul românesc.

Şi n'a fugit.

Şi la urma urmelor, întreg cuprinsul a rămas tot al Românilor, ba s'a mai şi întins.

Apa trece, pietrele rămân,
Ce e val, ca valul trece.

ip.

Şezătoarea cercetăşească
dela „Casa scoalelor"

Joi s'a inaugurat seria de şezători ce se vor ţine la Casa şcoalelor pentru cercetaşi în fiecare Luni şi Joi d. a. la 5 După frumoasele cuvinte de introducere ale d-lui G. D. Mugur, comandantul Marei Legiuni, şi în care s'a arătat rostul acestor şezători şi menirea lor de a fi o şcoală vie, a vorbit d. N. Iorga, despre învăţămintele ce pot culege copiii din evenimentele grave la care asistă. D. Iorga a spus, foarte emoţionat, cuvinte care i-au impresionat profund pe toţi cei ce le-au ascultat. Apoi a vorbit d. G. Adamescu, preşedintele Asociaţiei, despre eroi şi eroism, şi despre cercetaşii şi instructorii cari s'au distins prin vitejia lor, comemorîud pe aceia cari au murit moarte de eroi, insistînd mai ales asupra gloriosului general Dragalina, care de la început se asociase mişcării cercetăşeşti şi care a fost, pe rînd, preşedintele secţiunei Ploeşti şi T.-Severin.

La urmă, d. profesor Nedelcu, comandantul cohortei Bucureşti, a îndemnat pe cercetaşi să vină regulat la aceste şezători, unde ei vor găsi şi îndemnuri şi iniţiări în materiile studiilor de şcoală.

Programul a fost îmbogăţit şi variat prin foarte reuşitele producţiuni ale orchestrei cercetaşilor, condusă de d. N. Saru.

In afară de cercetaşi, au asistat la conferinţă d-nii M. Popescu, administratorul Casei Scoalelor, Babeş, d-şoarele Dragalina, d-nii prof. univ. S. Mehedinţi, Tzigara-Samurcaş, Rădulescu-Pogoneanu, inspectorii generali G. Murgoci, Vl. Ghidionezultase la bătrîna Diteulescu Dimitriu, instructori, ş. a.

Cînd se dă alarma, nu staţi pe străzi sau în curţi, ci intraţi în case, ganguri sau pivniţe, ca să nu vă primejduiţi viaţa.

Căzuţi pe câmpul de onoare

Locotenentul Marosin Ioan, reg. 50 infanterie — Locotenentul Mihail T. Ferţu, reg. 3 artilerie — Locotenentul Petre V. Ionescu, reg. 6 infanterie

MARELE CARTIER GENERAL

Comunicat oficial No. 89

Din 11 Noembrie 1916, ora 7 dim.

FRONTUL de NORD şi NORD-VEST

Pe frontul Moldovei nici o schimbare.

Pe graniţa Munteniei pînă în regiunea Dragoslavele slab bombardament de artilerie.

In valea Oltului bombardament de artilerie, în aripa dreaptă şi la centru; în stînga inamicul a atacat puternic.

In Oltenia trupele noastre sub presiunea forţelor inamice superioare, s'au retras pe stînga Oltetului.

Frontul de Sud

Focuri de infanterie şi bombardament de artilerie pe tot lungul Dunării.

Intre Calafat şi Jiu s'a capturat un aeroplan inamic.

Spre Zimnicea puternic bombardament de artilerie; inamicul încearcă să debarce aci.

In Dobrogea s'a înaintat pe tot frontul şi mai ales la centru şi aripa stîngă, unde s'au ocupat satele: Ghelengic, Pazarli, Ester, Palazul-mic şi Tasaul

Colonelul Popovăţ

A murit şi el. Se dusese pînă în liniile prime să inspecteze infanteria noastră, în tranşeele de pe culmile Carpaţilor. In acea zi, artileria inamică vărsa o adevărată ploae de proectile asupra trupelor noastre. Colonelul Popovăţ se găsea la o sută de metri de tranşeele inamicului, cînd un obuz se sparse la doi metri de el. O schijă îl lovi în frunte şi el se prăbuşi la pămînt, mort. Puţini îl vor fi cunoscut înainte de intrarea României în acţiune. Faptele lui săvîrşite însă în cursul celor două luni şi mai bine de război, l'au aşezat alăturea de acei eroi, cari sunt astăzi fala României.

Colonelul Petre P. Popovăţ

Inmormîntarea lui a fost unul din cele mai măreţe acte, pe cari le-am văzut în viaţa mea. Serviciul divin, oficiat de şease preoţi îmbrăcaţi în odăjdii aurite, în spaţiul unei biserici pompoase, aşezată în mijlocul codrilor de brad, cari vuiau de huetul unei canonade infernale; — familia doberită de durere a bravului dispărut, panegiricul plin de o vibrantă putere, în care d-maior Pretor B. evoca şiragul de fapte măreţe ale colonelului, sunetul metalic al trompetelor cari îi dădeau onorurile din urmă, — întreaga această atmosferă de durere, de nesgudulă tărîe ostăşească, de eroism şi de admiraţie, de moarte şi de viaţă, îmi va rămînea deapururi în amintire.

Aşezat pe un afet de tun, tras de şease cai puternici, corpul colonelului Popovăţ, urmat de ofiţerii cari l'au cunoscut şi l'au iubit, în frunte cu comandantul diviziei, a fost transportat la cimitirul depărtat al comunei S. Înainte de a fi aşezat în mormînt, d. general V. în cuvinte pline de o adîncă duioşie şi de dreaptă apreciere a faptelor celui mort, şi-a luat rămas bun de la în veci neuitatul colonel. A cetit apoi ordinul de zi al armatei, prin care era remarcată vitejeasca atitudine a bravului dispărut faţă de inamic şi a făcut comunicarea că M. S. Regele i-a acordat ordinul „Steaua României" cu spadă în grad de ofiţer.

Trei salve puternice urmară apoi şi rămăşiţele pămînteşti ale viteazului colonel, fură coborîte în pămînt.

Solus

REVISTA PRESEI

Dimineaţa aminteşte că Franz Iosif a fost complicele călăilor fraţilor noştri subjugaţi pentru a căror liberare ne vărsăm azi sîngele.

*

Epoca spune că sarcina Germaniei a ajuns mai presus de puterile ei şi că desigur asistăm la ultimele şi supremele ei sforţări.

*

Gazeta vorbeşte de eroismul tinerei Maria Manciulea din Făgăraş, care, prin ploaia de gloanţe, a servit de călăuză trupelor noastre.

*

Viitorul spune că datoria Statelor mici e de a lupta pentru demnitatea şi independenţa lor.

*

Le Journal des Balkans scrie: orice ar face guvernanţii germani, „victoriile" Germaniei nu vor în tîrzia multă vreme momentul catastrofei: 1917 o va vedea cu siguranţă.

*

Adevărul scrie că Austro-Ungaria a voit războiul, dar se poate ca şi Germania să-l fi voit.

*

„L'Indépendance Roumaine": Nu se poate tăgădui rolul important al maşinismului în actualul război. Dar, e dovedit, importanţa maşinismului german a fost exagerată.

Şi să nu se uite că mai presus de puterea distrugătoare a maşinilor sunt sufletele oamenilor liberi şi conştienţi, elemente menite în primul rînd să asigure isbînda.

Activitatea Casei Centrale a meseriilor

Pensii şi rente distribuite de Casa Centrală în 1915—1916. Ajutoare pentru accidente şi pensii de bătrâneţe

După prevederile legei meseriilor, meseriaşii şi muncitorii participanţi la Casa centrală a meseriilor, se bucură de ajutoare pentru bătrîneţe, invaliditate totală şi parţială survenită din accidente de muncă.

In cursul anului 1915—16 ajutoarele au fost distribuite de Casa centrală a meseriilor în chipul arătat mai jos:

In anul 1915—1916, statistica acestei Case arată că a avut înregistrate 296 cazuri de accidente de muncă, provenite dela întreprinderi forestiere, petrolifere, metalurgice, mori, clădiri (construcţii), cărămidării, mine-cariere, textilărie, gaz şi electricitate, fabrici de hîrtie, tăbăcării, tîmplării mecanice, elevatoare, industrii chimice, alimentare şi maşini agricole.

Accidentele au provenit din cauza uneltelor, căderii de corpuri grele dela înălţimi, loviturî cu corpuri tăioase, materiale rele ori greu de lucrat, etc., etc. Acestea au dat 2 cazuri de invaliditate totală, 112 de 25 la sută: 60, între 25—50 la sută; 33 dela 50—75 şi 10 dela 75—100.

Cazuri mortale au fost 79.

După vîrstă, 14 cazuri au fost victime pînă la 16 ani; 40 între 16—20 ani; 92 între 20—30 ani; 109 între 30—45; 51 între 45—65, iar 5 peste această etate cu 3 cazuri necunoscute.

*

Pentru toate acestе cazuri, Casa centrală a acordat rente şi pensii, după gravitatea cazurilor, 136 cu 25 la sută; 49 cu 25—50 la sută; 43 cu 50—75 la sută şi 12 dela această cifră pînă la 100 la sută.

S'a acordat 71 pensiuni pentru cazuri mortale. Au fost respinse de consiliul de administraţie 56 cereri de rente şi 29 de pensii, pentru motivele prevăzute de lege şi regulament. Comisia de apel a respins o cerere de rentă pentru motivul că accidentul s'a produs la o clădire care nu e supusă legii în caz de accident.

Deci, un total de 86 cereri au fost respinse şi s'au acordat 240 rente pentru invaliditâţi parţiale, 3 de invaliditate totală şi 71 pensiuni.

L. I.

Marele escroc Rochette

— Stratagema înrolării sale în armată —

Extraordinara aventură a vestitului Rochette, care, condamnat pentru delict comun şi căutat de poliţie, a putut, în curs de doi ani, să facă serviciu militar în zona de război, a rezervat publicului încă o nouă surpriză. Ziaristul Gustav Hervé a mărturisit, cu seninătate, că a înlesnit stratagema lui Rochette, procurîndu-i documentele luate dela redactorul G. Bienaimé.

In primele săptămîni ale războiului, ziarul „La Victoire" al lui Hervé devenise un biurou de căpătuire şi de ajutor pentru refugiaţii rămaşi fără ocupaţiune şi fără adăpost, printre cari se amestecară curînd şi condamnaţii dosiţi, cari căutau mijlocul cum să se înroleze în oştire fără să fie arestaţi. Hervé începu să adune libretele militare ale amicilor săi reformaţi, ca să le dea aspiranţilor de voluntari cari-şi căutau nume mîncinoase.

Semnalînd lucrul acesta în ziarul său, Hervé văzu, peste puţine zile, că se prezintă la biuroul său Rochette, care de doi ani trăia liniştit la Atena. Venea dorîtor să se reabiliteze pe cîmpul de luptă.

Rochette îi vorbi cu o simplitate aşa de elocventă, că Hervé se îndupleca tot aşa ca şi subscriitorii minunatelor sale acţiuni escamotate. Inrolările de voluntari însă se închiseseră; se primeau numai motocicliştii cari se prezentau cu aparatele lor. Rochette cumpără o motocicletă şi învăţă cum să o manevreze.

In calitate de motociclist fu înrolat sub numele de Bienaimé. Făcu apoi exerciţiile cerute ca să poată fi trecut în infanteria din linia întîi. Căzînd însă de pe motocicletă, îşi rupse un picior.

Devenit în urmă, automobilist, luă parte la lupta dela Verdun mai întîi, şi apoi la lupta dela Somme.

Plecase, cu voe în regulă, pentru cîteva zile, să-şi vază familia. Atunci agenţii poliţiei puseră mîna pe el şi-l băgară la închisoare.

Hervé susţine că, în vremurile eroice din trecut, Rochette, care ar fi putut foarte bine să trăiască liniştit la Atena unde se afla dosit, ar fi fost gratiat.

Carte postală

Adresată de sergentul Alexandru Motea, rănit, din spitalul Filantropia, părintelui său Constantin Motea, str. Oborului 5, Craiova

Scumpă mamă, tată, frate şi iubită surioară,
De pe patul suferinţei, scriu acum a doua oară,
Rănile mi-s vindecate, mi-au trecut, nu mai mă dor,
Dar în sufletu-mi, sărmanul, alte doruri se strecor!
Nu că am rămas, măicuţă, un schilod pe ăst pămînt,
Dar că soarta nemiloasă, sau porunca celui sfînt,
M'a despărţit prea din vreme de scumpi camarazii mei,
Cu care'n ajunul luptei, înţelesu-m'am cu ei:
Că de-o fi să vie ordin spre duşman să'naintam,
O viaţă românească pe zece unguri să-o dăm!
Şi să crezi: aşa a fost! Ungurii ar putea spune
Că nici vorbă ca pe-ai noştri să îi poată ei răpune
Şi că de n'ar şti să fugă foarte repede şi bine
Am putea trimite'n luptă şi ostaşi schilozi ca mine.
Ah! ce rău îmi pare, Doamne, că nu pot din nou să sbor
Spre Carpaţii'n care fraţii fericiţi se simt cînd mor!

Cu drag, fiu şi frate, Alexandru.

Strigătul moralei şi al dreptăţei

Germania, mîndră şi orgolioasă de puterea sa militară, pe care de jumătate veac, o cultivă cu atîta îngrijire.

Germania, îngîmfată şi propagandistă de *Kolosala ei Kultură* sufletească, intelectuală şi civilizatoare.

Germania, doritoare de a domina şi dicta lumei întregi a fost silită să se desbrace de mantaua ei ipocrită şi înşelătoare, şi să arate Germania, călăuzită de principiile imorale, nedrepte şi revoltătoare puse ca dogme în spiritul şi sufletul german, de către principele Bismarck — de tristă memorie — şi de către actualul cancelar al imperiului german, Bethmann Hollweg — de sinistră memorie — principii consistînd a zice şi a proclama: *„Că puterea primează dreptul"*; *„Că necesitatea nu are legi"*, Germania a călcat în picioare toate principiile de dreptate, de umanitate, de morală, şi de civilizaţie principii cari constitue temelia puternică a ordinei sociale şi a drepturilor omului de astăzi.

Pentru a teroriza, a ucide şi a învinge pe adversarul său, Germania n'a dat la o parte nici unul din acele mijloace de distrugere a omenirei pe care morala, umanitatea şi convenţiunea de la Haga — iscălită de dînsa — le reprobă şi le prohibă, ca nedemne de a fi întrebuinţate de o naţiune civilizată!

Provocînd şi deslănţuind teribilul resbel mondial care durează mai bine de doi ani, Germania, încrezătoare în izbînda ei finală, a întrebuinţat toate mijloacele de destructiune ale omenirei, mijloace care, prin cruzimea lor, au săpat şi au întărît în sufletul tuturor naţiunilor civilizate cari s'au coalizat în contra ei, ura şi duşmănia pe care i le vor nutri mult timp după sfîrşitul actualului resbel.

Astfel, Germania a început opera ei răsboinică prin a călca în picioare neutralitatea Belgiei, pe care dînsa o garantase, şi intrînd pe teritoriul ei, a distrus, în mod sălbatic, toate monumentele de artă, toate bisericile şi toate frumoasele locaşuri cari constituiau podoaba acelei ţări. Pentru a'şi atinge obiectivul ce'l urmărea Germania a introdus, ca arme de resbel, gazurile asfixiante şi bombele incendiare. Prin submarinele sale, a scufundat vase comerciale şi călătoare, nefortificate, aparţinînd ţărilor neutre, înecînd mii şi mii de oameni, femei şi copii paşnici şi inofensivi! Prin zeppelinurile şi avioanele sale armate, a atacat fără milă oraşe şi sate, care nu intrau în zona militară a duşmanului său, care nu erau fortificate, şi a distrus comori întregi de artă; a doborît casele celor bogaţi şi celor săraci; şi a ucis bătrîni femei, şi copii!

Opera ei criminală de distrugere şi de ucidere, n'a avut nici o margine!

De îndată ce România a declarat războiul Austro-Ungariei pentru a'şi redobîndi teritoriile ce i-au fost răpite prin puterea celui mai tare, Germania, uitînd generoasa şi toleranta ospitalitate ce ţara Românească a dat'o la zecimi de mii de germani cari s'au îmbogăţit în dauna românilor, a crezut cu cale să declare războiu României, şi, ca consecinţă, a început a-i trimite, ziua şi noaptea zeppelinurile şi avioanele sale armate cu bombe explozibile şi incendiare, aruncînd asupra Capitalei, asupra oraşelor şi satelor, nefortificate, provocînd distrugerea clădirilor şi semănînd moartea printre bătrîni, femei şi copii paşnici, şi inofensivi.

Cadavrele celor ucişi într'un mod aşa de crud şi de mişelesc, strigă răzbunare în contra duşmanilor cari le au repus viaţa!

Urmaşii celor ucişi, strigă răzbunare şi despăgubire pentru victile repuse a scumpelor fiinţe pe cari le-au pierdut şi cari erau susţiitorii familiei lor!

Proprietarii, a căror clădiri au fost ruinate, incendiate sau vătămate, strigă răzbunare şi despăgubire pentru daunele ce le au suferit din partea piraţilor aerieni!

In fine, toţi românii, solidarizaţi cu durerea şi pierderea concetăţenilor lor, strigă răzbunare şi despăgubire în favoarea celor dăunaţi!

Intrebarea ce se pune, este a se şti, în ce mod românii ar putea să se răzbune?

Românul, prin firea lui, este omenos şi milos; mare la suflet! Dînsul nu e în stare să aplice legea talionului! Mijloacele de cruzime, îi displac.

Singura cale care ar putea da o satisfacţie românilor, pentru moment, ar fi următoarea:

Statul român să voteze o lege de interes public, prin care să fie autorizat a confisca toate averile mişcătoare şi nemişcătoare aflătoare în România şi aparţinînd străinilor supuşi statelor cu care suntem în războiu. Averile nemişcătoare să se vînză prin licitaţiune publică iar produsul lor, adăogat la averea mişcătoare confiscată, să se distribue familiilor a căror autor sau membru a căzut victima piraţilor aerieni, şi proprietarilor a căror imobile au fost distruse sau vătămate prin căderea bombelor explozibile şi incendiare.

Cuantumul despăgubirei cuvenită fiecărui dăunat, să se hotărască de către Inalta Curte de Casaţie. Această lege de confiscare, conformă cu principiile de drept referitoare la responsabilitate şi despăgubire, va da o satisfacţie tuturor românilor şi o mînă de ajutor şi de mîngăiere victimelor zeppelinurilor şi aeroplanelor destructoare şi ucigătoare.

Cît priveşte pe străini a căror averi se vor confisca, le rămîne refugiul în contra Statului lor respectiv, spre a cere să fie despăgubiţi de tot ceea ce li s'a confiscat din cauza ororilor şi crimelor comise de piraţii lor aerieni în dauna românilor.

Ioan C. Barozzi
avocat

Scrisoare din Roma

Enrico Toti.—Ministrul Bissolati la front

Războiul pe care-l ducem în potriva duşmanului comun, d-stră românilor pe Carpaţi şi'n Dobrogea, iar noi italienii pe Alpi, a scos la ivcală multe gesturi eroice, multe jertfe sîngeroase şi multe devotamente patriotice aproape de necrezut.

Unul din exemplele cele mai strălucitoare ale acestui eroism este moartea lui Enrico Toti, marele extropiat din Roma, căzut la Monfalcone azvîrlind după inamic cu cîrja pe care se sprijinea.

Acest fiu al poporului făcea parte, în 1908, din armata cheferiştilor italieni, şi atunci îşi pierdu piciorul într'un accident de drum de fier.

In urma acestei nenorociri, se apucă de sportul bicicletei şi al înotatului. A făcut ocolul Europei cu bicicleta, străbătînd Franţa, Anglia, Suedia şi Rusia. Sosit la Viena, a trebuit să-şi întrerupă călătoria: autorităţile austriace oprindu-l să pue pe aparatul lui tricolorul italian.

Mai tîrziu, *globe-trotterul* italian făcu, tot cu bicicleta, ocolul Egiptului şi al Sudanului, iar, după aceasta, întemeie la Roma, o mică industrie de jucării şi bibelouri care-i procură o existenţă îndestulată, bietului schilodit.

Cînd se declară războiul, vru numai de cît să ia parte la luptă. Cererile lui însă îi fură mereu respinse. In fine, fu primit ca purtător de telegrame la popasul de la Cervignano. Ardea însă de nerăbdare să se bată pe front. Isbuteşte să se prezinte ducelui de Aosta, capul armatei a III-a italiană, care-l primi să fie incorporat în batalionul al III-lea al bersaglierilor. Acestea s'au petrecut în Ianuarie trecut.

La 6 August, batalionul său e trimes la asaltul movilei 85, la est de Monfalcone. Acolo, ca în totdeauna şi ca pretutindeni, Enrico Toti e în rîndurile dintîi. Indeamnă pe tovarăşii lui şi ajunge cu ei pe marginea tranşeei inamice, în care aruncă bombe. Rănit de trei ori, luptă mereu înainte. Incăerarea e crîncenă, dar, în sfîrşit, austriacii o rup la fugă din tranşee. Bersaglierii sunt victorioşi. Dar, în momentul acela, Toti e lovit a patra oară şi acuma mai greu. Cade pe spate, dar se ridică c'o încordare supremă şi aruncă cîrja după un cîrd de vrăjmaşi puşi pe fugă. Apoi cade iarăşi, mort.

Roma a făcut o demnă comemorare umilului ei erou, care rivalizează cu eroii vestiţi ai antichităţei. Şi precum a dat numele martirului Battisti uneia din stradele centrale, de lîngă piaţa Veneţiei, tot aşa a pus numele lui Enrico Toti pe tăbliţele unei strade din cartierul popular de la Porta Maggiore, locuită în mare parte de slujbaşi d'ai căilor ferate. Cuvîntul elocvent şi sincer al ministrului Bissolati, marele însufleţitor al mulţimilor, care timp de 30 de ani a reprezentat aspiraţiunile sufletului italian modern, a consacrat ceremonia populară. Improvizaţiunea lui mişcătoare a fost foarte aplaudată, precum i se întîmplă totdeauna de cîte ori se pune în comunicaţie spirituală cu mulţimile generoase. Şi se pune foarte adesea, acuma mai ales cu trupele de pe front, pe care le vizitează nu ca ministru, ci ca tovarăş de arme. In adevăr, nu trebue să se uite că ilustrul meu concetăţean din Cremona, cu toată vîrsta lui de 57 de ani, este sergent de alpinişti, a făcut războiu împreună cu ei şi, anul trecut, a fost rănit destul de serios. Din această pricină a căzut trei luni şi a primit medalia de argint care l'a cam speriat. Asemenea spaimă este neaşteptată la un fost ziarist ca dînsul, fundator al ziarului *Avanti*, foaie socialistă care trebuia să transporte peniţii săi de la Roma la Milan, ca să-şi schimbe drumul şi să devie campionul neutralismului.

Dar moartea nu face să înceteze lupta mare. Războiul nostru se desvoltă mereu încet, însă metodic, de la Alpii dolomitici pînă la mare: trece peste mare şi pătrunde în Albania, unde Italia vrea să-şi ia partea ei de pericol şi de onoare. Pe acolo se va apropia de armatele române pentru victoria finală, care poate să fie încă departe, dar a început să se vadă.

Romeo Lovera

Aforisme şi cugetări
de Gustave le Bon

Canalizat prin deprinderea şi statornicia mediului, sufletul nostru zilnic se schimbă puţin cîte puţin. Este dar cu neputinţă să se prevadă personalităţile cari vor răsări în noi, atunci cînd se va naşte nevoia imperioasă ca să ne potrivim împrejurărilor neprevăzute.